

1821-2021
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ - ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ
Ελληνική Μουσική Ανδραγαγία

ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
Ε.Κ.Π.Α.

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ τσ Εθνική και Καποδιστριακή Πανεπιστημιά Αθηνών,
με την υποστήριξη της ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ, παρσδιάζει την όπερα τσ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΕΤΑΞΑ-ΤΖΑΝΗ

ΜΑΡΚΟΣ ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ

ΒΕΑΚΕΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΕΙΡΑΙΑ

7 και 8 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2021 20:30

Προλογικό Σημείωμα

Του Περιφερειάρχη Αττικής, κ. Γιώργου Πατούλη

Η έκρηξη της Ελληνικής Επανάστασης υπήρξε ο απότοκος μιας μακράς περιόδου πνευματικής ανέλιξης που ξεκίνησε στην Ευρώπη στα μέσα του 18ου αιώνα με την εμφάνιση του Διαφωτισμού.

Ο αγώνας των Ελλήνων υπήρξε η αφορμή για να πυροδοτηθεί στον ευρύτερο χώρο των Βαλκανίων ένας γόνιμος θεωρητικός διάλογος σχετικά με την έννοια της πολιτικής ελευθερίας και της εθνικής ταυτότητας, στη χαραυγή μιας νέας εποχής που ανέτειλε για τον δυτικό κόσμο.

Παράλληλα όμως, η Επανάσταση υπήρξε και πηγή έμπνευσης για τους καλλιτέχνες της εποχής – Έλληνες και ξένους – οι οποίοι μέσα από τη ζωγραφική, την ποίηση, τη λογοτεχνία και το θέατρο κατέστησαν την τέχνη ως τη βασικότερη δίοδο για τη διάχυση των δίκαιων αιτημάτων των Ελλήνων στο παγκόσμιο κοινό, αποτυπώνοντας είτε τον ηρωισμό των αγωνιστών είτε τις ωμότητες των Οθωμανών κατά του άοπλου πληθυσμού.

Για την Περιφέρεια Αττικής, τα 200 χρόνια από την Έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης ήταν η αφορμή για να τιμήσουμε τις διαχρονικές ηθικές και πολιτιστικές αξίες του Ελληνισμού μέσα από δεκάδες καλλιτεχνικές και επιστημονικές εκδηλώσεις, με κέντρο αναφοράς και πηγή έμπνευσης τον ηρωικό αγώνα των Ελλήνων. Ένας ελάχιστος φόρος τιμής για την πιο λαμπρή σελίδα της σύγχρονης ιστορίας μας, που θύμισε σε όλο τον κόσμο πως η Ελλάδα γέννησε τον πολιτισμό.

Σε αυτό το πλαίσιο, έχουμε τη μεγάλη χαρά και τιμή να παρουσιάζουμε σε παγκόσμια πρώτη ένα μοναδικό έργο και μάλιστα σε συνεργασία με το παλαιότερο και μεγαλύτερο εκπαιδευτικό ίδρυμα της χώρας, το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Το μελόδραμα του Νικολάου Μεταξά-Τζανή «Μάρκος Μπότσαρης», μια σύνθεση του 1854 που έως τώρα εθεωρείτο χαμένη, έρχεται στο φως μετά από ενάμιση αιώνα, μέσα από την ακάματη έρευνα του Εργαστηρίου Μελέτης της Ελληνικής Μουσικής του Τμήματος Μουσικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ, που ανέλαβε τη μελέτη και τη μουσικολογική αποκατάσταση του έργου.

Είμαστε περήφανοι για τον καρπό αυτής της συνεργασίας, μέσα από την οποία το κοινό θα έχει την ευκαιρία να απολαύσει για πρώτη φορά σε δημόσια εκτέλεση ένα από τα παλαιότερα ελληνικά λυρικά έργα με θέμα την Ελληνική Επανάσταση.

Δεν θα ήταν υπερβολή να ισχυριστούμε ότι διακόσια χρόνια μετά, το 1821 αποτελεί διαχρονικά ανεξάντλητη πηγή έμπνευσης για κάθε μορφή τέχνης.

Αυτή την παρακαταθήκη έχουμε χρέος να τη διατηρήσουμε ζωντανή και σε αυτή την κατεύθυνση, δεσμευόμαστε ότι θα καταβάλλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια, ώστε το πνεύμα του Αγώνα να ριζώσει μέσα από την τέχνη στην καρδιά κάθε Έλληνα και κάθε Ελληνίδας.

Γιώργος Πατούλης
Περιφερειάρχης Αττικής

Προλογικό Σημείωμα

Της Αντιπεριφερειάρχου Πολιτισμού, κ. Μαίρης (Μαρίας) Βιδάλη

Η συνεργασία μας με το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών είναι από τις σημαντικότερες ενέργειες στο πλαίσιο σχεδιασμού των εορταστικών δράσεων της Περιφέρειας Αττικής για τα 200 χρόνια από την Επανάσταση του 1821.

Ο αγώνας των επαναστατημένων Ελλήνων έδωσε το έναυσμα σε γνωστούς καλλιτέχνες της εποχής για τη δημιουργία έργων υψηλής αισθητικής αξίας. Από καθημερινά κεραμικά αντικείμενα, μέχρι και εικαστικά και θεατρικά έργα με επίκεντρο την Ελληνική Επανάσταση, η τέχνη έγινε η δίοδος για διαδοθούν τα δίκαια αιτήματα των Ελλήνων σε όλο τον κόσμο. Ασφαλώς, η μουσική δεν μπορούσε να μείνει ανεπηρέαστη από αυτό το κίνημα, καθώς σε όλη τη διάρκεια του Αγώνα, δεκάδες όπερες και λυρικές συνθέσεις Ελλήνων και ξένων δημιουργών κινήθηκαν γύρω από αυτή τη θεματολογία

Η αγαθή τύχη μάς επιφύλαξε ένα απρόσμενο δώρο, την ανακάλυψη απ' το Πανεπιστήμιο Αθηνών της χαμένης όπερας «Μάρκος Μπότσαρης» του Νικόλαου Τζανή-Μεταξά που έχουμε την τιμή να παρουσιάσουμε σε παγκόσμια πρώτη εκτέλεση.

Ευχαριστώ για την βοήθεια στην συνδιοργάνωση, τον Κοσμήτορα της Φιλοσοφικής Σχολής Αθηνών-Καθηγητή Βυζαντινής Μουσικολογίας του Τμήματος Μουσικών Σπουδών, Κο Αχιλλέα Χαλδαιάκη.

Μαίρη (Μαρία) Βιδάλη
Αντιπεριφερειάρχης Πολιτισμού

Προλογικό Σημείωμα

Του Πρύτανη του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών,
καθηγητή Μ.-Α. Δημόπουλου

Όπως συμβαίνει με κάθε σημαντική επέτειο, τα 200 χρόνια από την έναρξη της Επανάστασης του 1821 αποτελούν μια εξαιρετική αφορμή για ερευνητικές επαναπροσεγγίσεις αλλά και τη διεύρυνση της γνώσης γύρω από το μείζον αυτό γεγονός. Ξεπερνώντας τα εθνικά σύνορα, η επέτειος μας επιτρέπει να αναλογιστούμε την ελληνική εμπειρία στο πλαίσιο εκείνης της κρίσιμης περιόδου πολιτικής και κοινωνικής αναταραχής και ιδεολογικών αλλαγών που έχει χαρακτηριστεί στη διεθνή ιστοριογραφία ως «Εποχή των Επαναστάσεων» (1776-1848).

Η Ελληνική Επανάσταση υπήρξε ένα καθοριστικής σημασίας γεγονός μετά την ήττα της Γαλλικής Επανάστασης και τη διεθνή καταστολή των φιλελεύθερων κινημάτων. Το ξέσπασμά της λειτούργησε ως μια μοναδική υπόμνηση της αξίας του αγώνα για την ελευθερία και συνέβαλε καίρια στην αναβίωση και τη διάχυση των δημοκρατικών ιδεών σε όλο τον κόσμο. Η Ελλάδα αποτέλεσε το πρώτο μοντέρνο εθνικό κράτος στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και την Ανατολική Μεσόγειο, επηρεάζοντας τα επαναστατικά και ιδεολογικά κινήματα που εκδηλώθηκαν μεταξύ των λαών της περιοχής.

Σε αυτό το πλαίσιο και τιμώντας την επέτειο, το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών διοργάνωσε με επιτυχία το μεγάλο διεθνές επιστημονικό συνέδριο με θέμα: *Η Ελληνική Επανάσταση στην Εποχή των Επαναστάσεων (1776-1848) Επαναξιολογήσεις και Συγκρίσεις*, και ανέλαβε επίσης και άλλες συστηματικές πρωτοβουλίες για να τιμήσει τη επέτειο των 200 ετών από το 1821, με συνέδρια, διαλέξεις, εκδόσεις, ερευνητικά προγράμματα, εκθέσεις και καλλιτεχνικά δρώμενα, συμβάλλοντας παράλληλα και στον διάλογο για την πορεία του ελληνικού κράτους από τις αρχές του 19ου αιώνα σε εκείνες του 21ου.

Η σημαντική συνεισφορά του ιδρύματός μας στον εορτασμό απορρέει από τη δεσπίζουσα θέση του στον πνευματικό και πολιτιστικό χάρτη της Ελλάδας, όπως και από την συνολική ιστορία του και την προσφορά του.

Σε αυτό το πλαίσιο, θεωρούμε ότι εντάσσεται και η εμβληματική εκδήλωση παρουσίασης από την Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου μας, με την υποστήριξη της Περιφέρειας Αττικής, της όπερας του Νικολάου Μεταξά-Τζανή «*Μάρκος Μπότσαρης*». Η παράσταση «*Μάρκος Μπότσαρης*» αποτελεί κορυφαία ακαδημαϊκή και καλλιτεχνική εκδήλωση της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ και πραγματοποιείται στο πλαίσιο του επετειακού έτους 2021. Είναι δε ακόμα ένα απτό δείγμα της ευρύτερης προσφοράς του Πανεπιστημίου μας προς την κοινωνία.

Μελέτιος-Αθανάσιος Δημόπουλος

Πρύτανης ΕΚΠΑ

Προλογικό Σημείωμα

Του Κοσμήτορα της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, καθηγητή Αχιλλέα Χαλδαιάκη

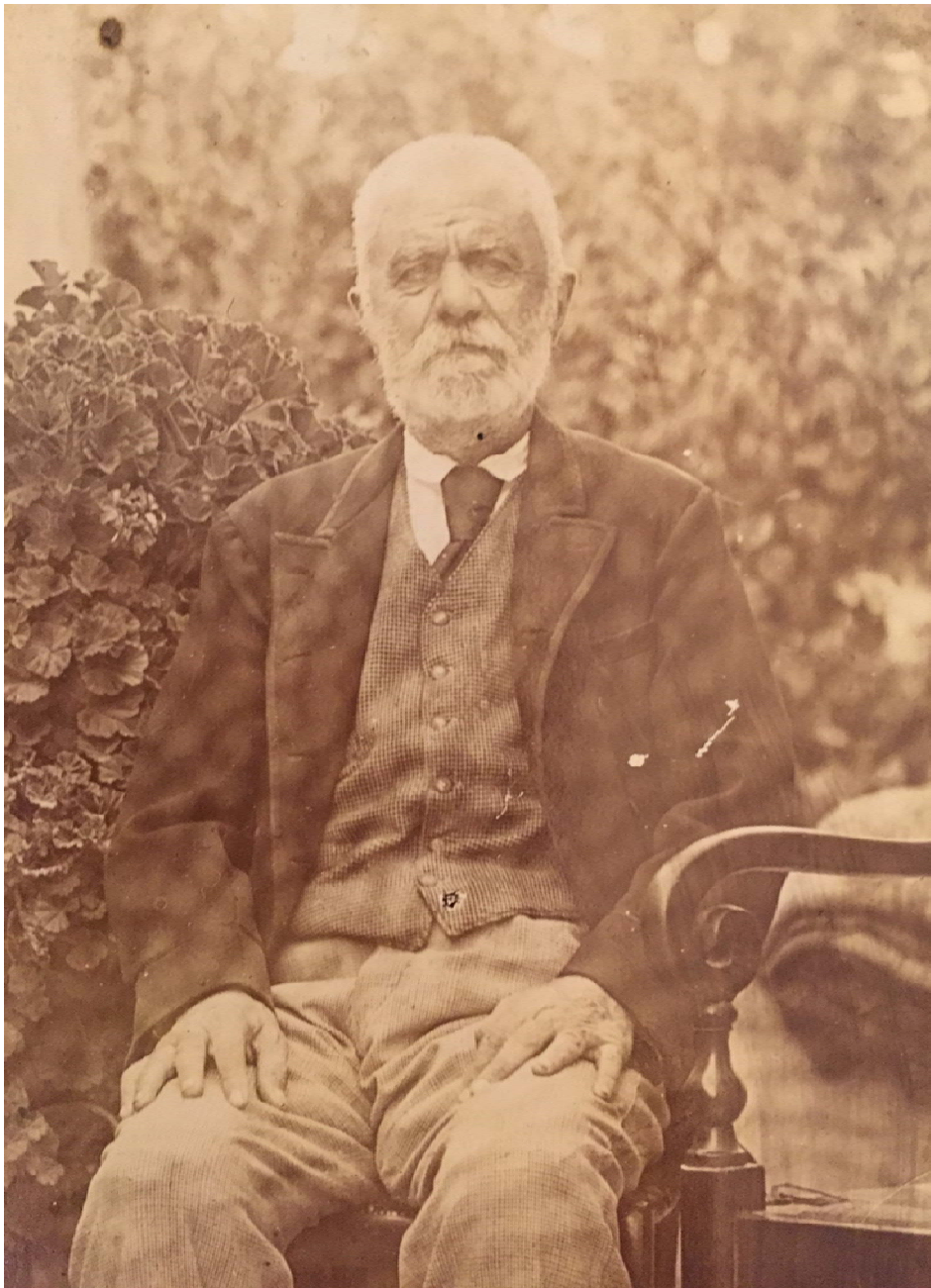
Ο Αγώνας της Παλιγγενεσίας, τα ιστορικά γεγονότα που διαδραματίστηκαν και καθόρισαν την πορεία του, αλλά και τα πρόσωπα που πρωταγωνίστησαν σ' αυτά, απετέλεσαν πηγή καλλιτεχνικής και δημιουργικής έμπνευσης για Έλληνες συνθέτες τόσο του 19ου όσο και του 20ού αιώνα. Αρκετά από τα καλλιτεχνικά αυτά δημιουργήματα είναι γνωστά, υπάρχουν όμως και άλλα που είναι άγνωστα ή έχουν χαθεί.

Οι συνάδελφοι του Τμήματος Μουσικών Σπουδών της Σχολής μας, στο πλαίσιο των διεισδυτικών ερευνών που πραγματοποιούνται από τα μέλη του Εργαστηρίου Μελέτης της Ελληνικής Μουσικής, ευτύχησαν πρόσφατα να ανακαλύψουν σε ιδιωτικά αρχεία ένα από τα παλαιότερα ελληνικά λυρικά έργα με θέμα την Ελληνική Επανάσταση: το μελόδραμα σε τρεις πράξεις του Νικολάου Μεταξά-Τζανή «Μάρκος Μπότσαρης», μια σύνθεση του 1854 που έως τώρα εθεωρείτο χαμένη. Πρόκειται για μιαν όπερα που ουδέποτε παρουσιάστηκε ολόκληρη. Το έργο ήδη μελετήθηκε και αποκαταστάθηκε μουσικολογικά, προκειμένου να επιτελεστεί, κατά παγκόσμια πρώτη ερμηνεία, σε πλήρη σκηνική μορφή.

Η Κοσμητεία της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, στο πλαίσιο του επετειακού έτους 2021, προσφέρει αυτήν την κορυφαία ακαδημαϊκή και καλλιτεχνική εκδήλωση στα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας αλλά και στους απανταχού φιλόμους· εκφράζονται, προσηκόντως, ευχαριστίες προς τον Πρύτανη του ΕΚΠΑ Καθηγητή Μελέτιο-Αθανάσιο Δημόπουλο, για την ολόθυμη υποστήριξη του εγχειρήματος. Η παράσταση πραγματοποιείται με την καθοριστική υποστήριξη της Περιφέρειας Αττικής, διοργανώνεται δε σε συνεργασία με την Αντιπεριφέρεια Πολιτισμού Αττικής και τη Φιλαρμόνια Ορχήστρα Αθηνών· διατυπώνονται, ευγνωμόνως, εγκάρδιες ευχαριστήριες προσρήσεις προς τον Περιφερειάρχη Αττικής κ. Γεώργιο Πατούλη, την Αντιπεριφερειάρχη Πολιτισμού Αττικής κα Μαίρη Βιδάλη και τον Πρόεδρο της Ορχήστρας Φιλαρμόνια κ. Νικόλαο Μαλιάρα, για τη σθεναρά αποφασιστική συμβολή τους προς υλοποίηση αυτού του μείζονος εθνικής σημασίας πολιτιστικού γεγονότος.

Αχιλλεύς Γ. Χαλδαιάκης

Κοσμήτωρ ΦΛΣ ΕΚΠΑ

Ο μουσουργός Νικόλαος Μεταξάς Τζανής το 1902.

Ιδιωτικό Ιστορικό Αρχείο Γεωργίου, Ειρήνης και Χαρίκλειας Δημακοπούλου

Αντιπεριφέρεια Πολιτισμού της Περιφέρειας Αττικής

Φιλοσοφική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Φιλαρμόνια Ορχήστρα Αθηνών

Νικόλαος Μεταξάς Τζανής (1825-1907)

Μάρκος Μπότσαρης

*Όπερα σε τρεις πράξεις
(πρώτη παγκόσμια σκηνική παρουσίαση)*

Κείμενο: Γεώργιος Λαγουιδάρας

Βεάκειο Θέατρο Πειραιά, 7 και 8 Οκτωβρίου 2021

Ώρα έναρξης 20.30

Σκηνοθεσία: **Ισίδωρος Σιδέρης**
Σκηνικά/Κοστούμια: **Γιάννης Κατρανίτσας**
Χορογραφίες: **Διονύσης Τσαφταρίδης**
Φωτισμοί: **Κώστας Μπλουγουράς**
Video Artist: **Κλεάνθης Καραπιπέρης**
Μουσική προετοιμασία: **Δημήτρης Βεζύρογλου**
Βοηθός σκηνοθέτη: **Ζωή Λυμπεροπούλου**
Μουσικολογική έρευνα: **Αθανάσιος Τρικούπης**
Μουσική διεύθυνση: **Νίκος Μαλιάρας**

Γιάννης Σελητσανιώτης, βαρύτονος (Μάρκος Μπότσαρης)
Ελένη Καλένος, υψίφωνος (Χρυσή)
Σταμάτης Μπερής, τενόρος (Χάγκο Βασισιάρ)
Διονύσης Μελογιαννίδης, τενόρος (Κώστας Μπότσαρης)
Γιώργος Παπαδημητρίου, βαθύφωνος (Οδυσσέας)
Βαρβάρα Μπιζιά, υψίφωνος (Σοφία)
Μιχάλης Καλαμπόκης (Αφηγητής)
Χορευτές: Αλέξανδρος Ψυχράμης, Αλέξανδρος Κεϊβάνη, Γιάννης Μαμωλής, Κωνσταντίνος Χαραλαμπόπουλος

Φιλαρμόνια Ορχήστρα Αθηνών

Μικτή Χορωδία του Τμήματος Μουσικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ

Διδασκαλία Χορωδίας: **Νίκος Μαλιάρας, Σάββας Ρακιντζάκης**

*Οι υπέρτιτλοι του έργου ακολουθούν την μετάφραση του λιμπρέτου από τον **Σέργιο Μοσχονά**, Διδάκτορα Μεσαιωνικής Ιστορίας του Πανεπιστημίου Αθηνών. Η μετάφραση προσφέρθηκε ευγενικά για τις ανάγκες της παράστασης.*

*Στην παράσταση ακούγονται αποσπάσματα από τους «Ελεύθερους Πολιορκημένους» και άλλα ποιήματα του **Διονυσίου Σολωμού**, από τον «Θούριο» του **Ρήγα Φεραίου** και από την «Ωδή στον Μάρκο Μπότσαρη», του Αμερικανού Φιλέλληνα ποιητή **Fitz-Greene Halleck** (1790-1867), σε μετάφραση **Δανάης Κωσταλία**.¹*

*Η μακέτα του εξωφύλλου και της αφίσας βασίστηκε στο έργο του εικαστικού **Μηνά Μαυρικάκη** από την έκθεση του Εθνικού Ιστορικού Μουσείου στην Ύδρα, «Σε γνωρίζω από την όψι - Πρόσωπα του 21». Επιμελήτριες: Ίρις Κρητικού, Ιφιγένεια Βογιαζή.*

¹ Το ποίημα του Halleck πρωτοπαρουσιάστηκε στο Ελληνικό κοινό σε επετειακή ομιλία για την 25^η Μαρτίου 1821, που εκφώνησε ο **Δρ. Ιωάννης Χρ. Ιακωβίδης** στις 24/3/2014 στον Φιλολογικό Σύλλογο Παρνασσός, υπό τον τίτλο «Η Επανάσταση του 1821 μέσα από τα μάτια του 'Αμερικανού Μπάυρον'». Εκεί περιλαμβάνεται και η μετάφραση των στίχων της κας **Δανάης Κωσταλία**, που χρησιμοποιείται στην παράσταση.

Νικόλαος Μεταξάς Τζανής (1824-1907), Marco Bozzaris. Melodrama in tre Atti

Ιστορικό Πλαίσιο

Ο Νικόλαος Μεταξάς Τζανής γεννήθηκε στο Αργοστόλι το 1824. Παρακολούθησε μαθήματα μουσικής στη Φιλαρμονική Σχολή Κεφαλληνίας από τη σύστασή της, το 1836, δίπλα στον Ιταλό Αρχιμουσικό της, Gaetano de Angelis. Στη συνέχεια σπούδασε στο Κονσερβατόριο San Pietro a Majella στη Νάπολη με τον διευθυντή του ιδρύματος και συνθέτη, Saverio Mercadante (1795-1870) από το 1840 έως το 1846. Όταν επέστρεψε στην ιδιαίτερη πατρίδα του μετά τις σπουδές του προσπάθησε επανειλημμένως να ανασυγκροτήσει τη διαλυμένη τότε Φιλαρμονική Σχολή. Για κάποια διαστήματα, κατά τις δεκαετίες του 1840 και του 1850 εργάστηκε ως αρχιμουσικός της. Το 1863, σε μία περίοδο που δεν λειτουργούσε η Φιλαρμονική Σχολή, συγκρότησε χορωδία από ομάδα φιλόμουσων νέων. Αργότερα ασχολήθηκε με το θέατρο του Αργοστολίου, όπου υπήρξε διευθυντής της ορχήστρας του μελοδράματος για μεγάλο χρονικό διάστημα, περίπου εικοσαετίας. Επίσης για πολλά χρόνια εργάστηκε ως καθηγητής πιάνου. Επιφανείς μαθητές του Μεταξά υπήρξαν οι μουσουργοί Γεώργιος Λαμπίρης (1834-1889) και Διονύσιος Λαυράγκας (1860-1941).

Ο Μεταξάς Τζανής ανήκει στους δημιουργούς της πρώτης γενιάς μετά την επανάσταση του 1821 και μάλιστα ανατράφηκε δίπλα σε κορυφαία στελέχη της. Από την οικογένειά του αναδείχθηκαν σημαντικά μέλη της Φιλικής Εταιρείας, όπως ο Μαρίνος Μεταξάς και ο αδελφός του, Κωνσταντίνος, που πρωτοστάτησε στη Μάχη του Λάλα. Ο αδερφός της μητέρας του, Γεράσιμος Φωκάς (1788-1829), μνηθείς στη Φιλική Εταιρεία, στρατολόγησε με δικές του δαπάνες σώμα Κεφαλλήνων με το οποίο συμμετείχε σε διάφορες μάχες στην Επανάσταση του 1821. Ο αδερφός του πεθερού του, Δημήτριος Κοργιαλένιος (1775-1861), επίσης μέλος της Φιλικής Εταιρείας, έσωσε τον κρατούμενο από τον Αλή Πασά ανιψιό του Μάρκου Μπότσαρη, Γεώργιο, μεταφέροντας τον στα Επτάνησα και παραδίδοντάς τον στην οικογένειά του. Διατηρούσε μάλιστα αλληλογραφία με τον Μάρκο Μπότσαρη μέχρι τον θάνατο του τελευταίου. Δεν είναι τυχαίο ότι το μεγαλύτερο και περισσοτέρων αξιώσεων έργο του μουσουργού, το μοναδικό του μελόδραμα, φέρει τον τίτλο Marco Bozzaris και εξυμνεί τον ήρωα Σουλιώτη οπλαρχηγό. Ο θάνατος του Μάρκου Μπότσαρη το 1823 ενέπνευσε καλλιτέχνες, Έλληνες και ξένους, στη ζωγραφική, στην ποίηση, στο θέατρο και στη μουσική, ήδη από την εποχή εκείνη. Η απώλεια του γενναίου και έντιμου Σουλιώτη οπλαρχηγού διαδόθηκε άμεσα, τόσο στον ελληνικό χώρο, όσο και στους ευρωπαϊκούς και αμερικανικούς φιλελληνικούς κύκλους.

Επιχειρώντας μία σύντομη ιστορική αναδρομή στους Έλληνες συνθέτες της εποχής εκείνης που έγραψαν μελόδραμα εμπνευσμένο από την ελληνική επανάσταση, παρατηρούμε την πρωτοκαθεδρία των Επτανησίων μουσουργών, αλλά και της θεματικής του Μάρκου Μπότσαρη. Μία σκηνή από ένα ομότιτλο μελόδραμα που ετοιμάζε ο Ζακύνθιος μουσουργός, Φραγκίσκος Δομενεγίνης (1807-1874) σε λιμπρέτο του επίσης Ζακύνθιου ποιητή Γεωργίου Λαγουϊδάρα (1814-1865) στην ιταλική γλώσσα, παρουσιάστηκε στη Ζάκυνθο στις 28 Μαΐου 1849. Ο Δομενεγίνης πολιτεύτηκε από το 1848 με το κόμμα των Ριζοσπαστών, το οποίο επιδίωκε την ένωση των Επτανήσων με την Ελλάδα. Το 1849, κατά το έτος που παρουσιάστηκε η προαναφερόμενη σκηνή, ο Δομενεγίνης εκλέχθηκε βουλευτής στην ενάτη Βουλή της Ιονίου Πολιτείας, δηλαδή στην πρώτη ελεύθερη βουλή που οι Άγγλοι χορήγησαν το δικαίωμα της εκλογής των βουλευτών. Τον Νοέμβριο του 1850, υπέγραψε μαζί με τους υπόλοιπους ριζοσπάστες βουλευτές το πρώτο ψήφισμα για την Ένωση των Επτανήσων με την Ελλάδα, εξαιτίας του οποίου οι Άγγλοι διέλυσαν τη συγκεκριμένη βουλή και οδήγησαν στην εξορία τους

παράγοντες του ψηφίσματος. Ο Δομενεγίνης παρέμεινε από τον Νοέμβριο του 1851 έως τον Νοέμβριο του 1853 εξόριστος στα Αντικύθηρα, παρόλο που εκλέχθηκε εκ νέου βουλευτής στην επόμενη βουλή. Πιθανώς για αυτόν τον λόγο δεν κατάφερε να ολοκληρώσει ποτέ το μελόδραμά του.

Ένθερμος οπαδός του ριζοσπαστικού χώρου υπήρξε και ο Μεταξάς στην Κεφαλονιά, ο οποίος επίσης καταδιώχθηκε από την Αγγλική αστυνομία. Το τρίπρακτο μελόδραμά του γράφτηκε με σκοπό να παρουσιαστεί στο πλαίσιο επετειακών εορτασμών της εθνικής παλιγγενεσίας στο Αργοστόλι της Κεφαλονιάς το 1854, ακριβώς δέκα χρόνια πριν την ένωση των Επτανήσων με την ελεύθερη Ελλάδα. Το γεγονός ότι ο Μεταξάς επιχειρεί να συνθέσει το εν λόγω μελόδραμα, χρησιμοποιώντας το ίδιο λιμπρέτο με αυτό που χρησιμοποίησε ο Δομενεγίνης, την κρίσιμη περίοδο κατά την οποία πολλοί συνοδοιπόροι του Ριζοσπάστες, Ζακύνθιοι και Κεφαλλήνες, αντιμετωπίζουν την εξορία και άλλα βασανιστήρια υποδηλώνει μία συνειδητή προσπάθεια για την ολοκλήρωση ενός εμβληματικού έργου αφιερωμένου στην κορυφαία προσωπικότητα του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα και την επίτευξη ενός πρώτου στόχου στον αντίστοιχο αγώνα των Ριζοσπαστών. Δυστυχώς, η πρώτη παράσταση του έργου δεν πραγματοποιήθηκε. Λόγω της έναρξης του Κριμαϊκού Πολέμου διακόπηκαν οι εισαγωγές των ρωσικών δημητριακών που αποτελούσαν τον βασικό τροφοδότη των Ιονίων νήσων. Ταυτόχρονα, η τοπική παραγωγή σιτηρών μολύνθηκε από ερυσίβη με τελικό αποτέλεσμα έναν πραγματικό λιμό για την Κεφαλονιά. Επίσης, ένας σημαντικός αριθμός Κεφαλλήνων έφυγε για να συνδράμει στην Επανάσταση της Ηπείρου. Οι τεταμένες συνθήκες ένδειας και πείνας, σε συνδυασμό με τις εθνικές αναταραχές ματαίωσαν την παρουσίαση του μελοδράματος.

Ακολούθησε η πρώτη παράσταση μόνο της πρώτης πράξης της όπερας Marco Bozzari του Ιωσήφ Λιβεράλη (1819-1899) που δόθηκε στο Θέατρο San Giacomo της Κέρκυρας τρία χρόνια αργότερα από την προγραμματισμένη παρουσίαση του ομότιτλου έργου του Μεταξά, το 1857. Στη συνέχεια γράφτηκε το εθνικό μελόδραμα Μάρκος Βότзарης (1858) του Παύλου Καρρέρ (1829-1896) με πρώτη εκτέλεση στην Πάτρα το 1861. Βάσει των ανωτέρω, το μελόδραμα Marco Bozzaris του Νικόλαου Μεταξά Τζανή μπορεί να θεωρηθεί ως το πρώτο ολοκληρωμένο μελόδραμα Έλληνα συνθέτη που βασίζεται σε νεοελληνική θεματολογία και συγκεκριμένα στην ελληνική επανάσταση και ταυτόχρονα ως μία από τις πρώτες ολοκληρωμένες δημιουργίες Ελλήνων συνθετών στον χώρο της όπερας.

Αθανάσιος Τρικούπης

Αναπληρωτής Καθηγητής Ιστορικής Μουσικολογίας

Κοσμήτωρ της Σχολής Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Υπόθεση του έργου

Α΄ Πράξη

Οι Έλληνες πολεμιστές τραγουδούν έναν πατριωτικό ύμνο. Υμνείται η ανδρεία των Ελλήνων και του Μπότσαρη. Ο Οδυσσέας και μερικοί Έλληνες πολεμιστές εμφανίζονται έχοντας αιχμαλωτίσει έναν Τούρκο που πλησίασε το στρατόπεδό τους. Οι πολεμιστές ζητούν τη θανάτωσή του αλλά ο αξιωματικός, ο Οδυσσέας, κάνει σαφές ότι την απόφαση θα την πάρει ο Μάρκος.

Ο Τούρκος αιχμάλωτος, ο Hago Vassiar, αναφέρει στον Μπότσαρη ότι είναι απεσταλμένος του Πασά της Σκόδρας και του μεταφέρει πρόταση συμφωνίας για ειρήνη. Επαινεί τον Μπότσαρη για τη γενναιότητα του αλλά τονίζει ότι είναι παραλογισμός να πολεμάει εναντίον των Τούρκων με τόσο λίγους και εν συγκρίσει ανίσχυρους οπλικά στρατιώτες. Ο Μπότσαρης απορρίπτει την πρόταση λέγοντας ότι συμφωνία δεν μπορεί να υπάρξει μεταξύ Έλληνα και Μουσουλμάνου. Η ελληνική γη ζητάει εκδίκηση και όλοι τους είναι ορκισμένοι για νίκη ή για θάνατο. Του χαρίζει τη ζωή και τον στέλνει πίσω στον αφέντη του.

Β΄ Πράξη

Ο Έλληνας αξιωματικός, ο Οδυσσέας, μεταφέρει τους φόβους του στον αδελφό του Μάρκου, τον Κώστα. Θεωρεί ότι η παράτολμη φύση του Μάρκου θα τον οδηγήσει σε δυσμενείς εξελίξεις. Ο Κώστας, παρά τη γενναιότητά του, αρχίζει να υποκύπτει σε αντίστοιχους συλλογισμούς.

Ο Κώστας προσπαθεί να πείσει τον αδελφό του να μην επιτεθεί στους Τούρκους, αλλά μάταια. Σε μία ύστατη προσπάθεια, του θυμίζει τη γυναίκα του και τα παιδιά του. Ο Μάρκος όμως μονολογεί αμετάπειστος αλλά και συνειδητοποιημένος. Είναι έτοιμος να θυσιασθεί για την ελευθερία της πατρίδας του.

Ο χορός των γυναικών συντροφεύει τη Χρυσή, σύζυγο του Μάρκου, και σχολιάζει τον καημό της σχετικά με την απουσία του Μάρκου και το κακό προαίσθημά της. Η έμπιστη φίλη της Χρυσής, η Σοφία, ζητά να μάθει τον λόγο της κακής της διάθεσης και η Χρυσή της εκμυστηρεύεται το όνειρό της για το θάνατο του Μάρκου.

Ο Μάρκος έρχεται κρυφά να δει τη σύζυγό του. Εκείνη του εξομολογείται το κακό προαίσθημά της, προσπαθεί να τον μεταπείσει με κύριο επιχείρημα ότι τον χρειάζεται τόσο η πατρίδα, όσο η ίδια και τα παιδιά του, αλλά αυτός παραμένει ανένδοτος, ζητώντας της να σταθεί στο ύψος των περιστάσεων.

Ο Κώστας αναγγέλλει τον ερχομό των εχθρών. Ο Μάρκος είναι έτοιμος να τους επιτεθεί. Η Χρυσή και ο αδελφός του τον παρακαλούν για μία τελευταία φορά να τους λυπηθεί και να μείνει κοντά τους τους.

Γ΄ Πράξη

Η μουσική της Γ΄ Πράξης του έργου λανθάνει. Αντ' αυτής παρουσιάζεται μία αναπαράσταση του όρκου των Φιλικών, της μάχης, του θανάτου και του προσκυνήματος του νεκρού ήρωα.

Σημείωμα του Σκηνοθέτη

Όταν μου έγινε η πρόταση από τον Νίκο Μαλιάρα να αναλάβω την σκηνοθεσία του 'Μάρκου Μπότσαρη' του Νικόλαου Τζανή- Μεταξά ήταν μια πρόκληση ή μάλλον 3 προκλήσεις:

1. Παγκόσμια πρώτη. Πώς ανεβάζεις μια όπερα που δεν έχει ανέβει ποτέ και δεν έχεις το παραμικρό άκουσμα;
2. Ιστορικού περιεχομένου. Πώς ανεβάζεις μια όπερα και δη στα ιταλικά χωρίς να πέσεις στον λάκκο του φολκλόρ μέσα στην πανδημία των παραστάσεων για τα 200 χρόνια;
3. Πώς ανεβάζεις μια όπερα της οποίας δεν σώζεται η τρίτη πράξη;

Κι όμως η τρίτη πράξη μάς έδωσε την λύση.... Κάτσαμε κάτω με τον φίλο μου τον Διονύση (χορογράφος) και αρχίσαμε να ξετυλίγουμε το κουβάρι..... Ως μάννα εξ ουρανού εμφανίστηκαν μπροστά μου πρώτος ο Σολωμός και έπειτα ο φιλέλληνας Fitz-Greene Halleck με τα ποιήματά τους.

Κι έτσι γεννήθηκε μια όπερα όπου ο ένθεος Μπότσαρης χορεύει τον Θάνατο του.

Ισίδωρος Σιδέρης

Μερικές σκέψεις για τη μουσική και όχι μόνο...

Το τρίπρακτο μελόδραμα «Μάρκος Μπότσαρης» του Κεφαλλονίτη συνθέτη Νικόλαου Μεταξά Τζανή (1824-1907) είναι το πρώτο ολοκληρωμένο έργο Έλληνα συνθέτη πάνω στη θεματολογία της Ελληνικής Επανάστασης. Γράφτηκε στην Κεφαλλονιά το 1854, 10 χρόνια πριν την Ένωση των Επτανήσων με την Ελλάδα. Ήταν ένα έργο γνωστό στους ιστορικούς και τους μουσικολόγους, αλλά εθεωρείτο χαμένο για πάνω από 160 χρόνια! Η πρόσφατη μουσικολογική έρευνα του Αθανάσιου Τρικούπη και του Εργαστηρίου Ελληνικής Μουσικής του Πανεπιστημίου Αθηνών το ανακάλυψε, το μελέτησε, το αποκατέστησε και τώρα το παραδίδει στους καλλιτέχνες για να ξαναζωντανέψει σε μια πλήρη σκηνοθετημένη παράσταση.

Η παράσταση αυτή είναι ένα μοναδικό παράδειγμα συνεργασίας της επιστημονικής και ιστορικής έρευνας και της καλλιτεχνικής έκφρασης. Ένα τόσο σημαντικό τεκμήριο της πρώιμης ελληνικής μουσικής δημιουργίας του 19ου αιώνα χρειάστηκε κοπιαστική μουσικολογική εργασία για να μπορέσει να έρθει σε κατάσταση ικανή να εκτελεστεί και να παρουσιαστεί στο σύγχρονο κοινό.

Η συνεργασία της Κοσμητείας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, της Περιφέρειας Αττικής και της Φιλαρμόνιας Ορχήστρας Αθηνών για την παρουσίαση του έργου συμπίπτει με την Επέτειο των 200 χρόνων από την Επανάσταση του 1821. Είναι μια ευτυχής συγκυρία, που αυτό το έργο, αφιερωμένο σε έναν από τους σπουδαιότερους Αγωνιστές, τον Σουλιώτη Οπλαρχηγό Μάρκο Μπότσαρη, μπόρεσε να σχεδιαστεί και να υλοποιηθεί ακριβώς αυτή την τόσο σημαντική χρονική στιγμή. Για να γιορταστεί με τον καταλληλότερο τρόπο, όχι μόνο ως ιστορική μνήμη, αλλά με ζώσα σύγχρονη καλλιτεχνική δημιουργία, η μεγάλη επέτειος.

Η μελωδικότατη μουσική του Νικολάου Μεταξά Τζανή δείχνει έναν ικανότατο τεχνίτη της σύνθεσης και έναν εμπνευσμένο δημιουργό, που, εκτός από σπουδαίος καλλιτέχνης, ήταν και ένας πολιτικά ενεργός άνθρωπος, που αγωνίστηκε μέσα από το Κίνημα των Ριζοσπαστών για την Ένωση των Επτανήσων με την Ελλάδα και διώχτηκε γι' αυτό.

Η πρακτική συνθετών από την Επτάνησο να συνθέσουν μελοδράματα με ήρωες της Ελληνικής Επανάστασης ακολούθησε το πρότυπο Ιταλών συνθετών της περιόδου 1830-1850. Οι Ιταλοί αυτοί συνθέτες έγραφαν όπερες με ήρωες Έλληνες Αγωνιστές ως ένα είδος αλληγορίας, για να παρακάμψουν την αυστριακή λογοκρισία και να διατρανώσουν τον πόθο τους για τη δική τους απελευθέρωση και εθνική αποκατάσταση. Αυτό δείχνει την τεράστια απήχηση που είχε ο Αγώνας των Ελλήνων ως ένα παγκοσμίων διαστάσεων ιστορικό γεγονός.

Με δεδομένο αυτό το ιστορικό πλαίσιο, και τις απόψεις των δημιουργών του (βλ. πιο πάνω όσα σημειώνει ο Αθανάσιος Τρικούπης), είναι επόμενο ότι ο ήρωας της όπερας, ο κορυφαίος και κατ' εξοχή ανιδιοτελής αγωνιστής του 1821, Μάρκος Μπότσαρης, παρουσιάζεται με τα πιο έντονα πατριωτικά χρώματα, εξιδανικευμένος. Κάτι τέτοιο είναι ίσως αναμενόμενο για μια όπερα των μέσων του ρομαντικού 19^{ου} αιώνα. Δεν αναμένουμε από την εποχή αυτή, και μάλιστα στο πλαίσιο της όπερας, διείσδυση στον πραγματικό ψυχολογικό κόσμο των ηρώων ούτε ρεαλιστική ή νατουραλιστική απεικόνιση των ψυχικών μεταπτώσεων. Το ίδιο συμβαίνει και με τη μουσική φυσιογνωμία του έργου. Η μουσική ακολουθεί τις συμβάσεις της εποχής και τα παντοδύναμα εκείνη την εποχή ιταλικά πρότυπα στη δημιουργία της όπερας. Ο Μεταξάς είχε σπουδάσει στην Ιταλία, όπως και οι περισσότεροι σύγχρονοί του Επτανήσιοι συνθέτες, και παρακολουθούσε όσο μπορούσε περισσότερο από την πατρίδα του, Κεφαλονιά, τα μουσικά τεκταινόμενα στην Ευρώπη. Υπενθυμίζω ότι εκείνη την εποχή, κάθε άνοιξη και καλοκαίρι, Ιταλικοί θίασοι όπερας επισκέπτονταν τα Νησιά και παρουσίαζαν στο κοινό τις πιο επιτυχημένες όπερες της χρονιάς. Αν θυμηθούμε, επίσης, ότι εκείνα ακριβώς τα χρόνια (1851-1854) είναι η εποχή δημιουργίας τριών από τα γνωστότερα έργα του Βέρντι (Ριγκολέτο, Τροβατόρε, Τραβιάτα), αντιλαμβανόμαστε όσο ισχυρές ήταν οι επιδράσεις. Επομένως το έργο είναι μέσα στην γνωστή και δοκιμασμένη συνταγή του Ιταλικού μπελ-κάντο και γι' αυτό είναι κατάμεστο από πανέμορφες μελωδίες, φωνητικά σύνολα και χορωδιακά, που θα γοητεύσουν τον θεατή-ακροατή. Ο Μεταξάς αναδεικνύεται ένας εμπνευσμένος και ταλαντούχος συνθέτης, «μάστορης» της τέχνης του.

Στην υπόθεση γίνεται μόνο γενική αναφορά σε ιστορικά γεγονότα. Το ιστορικό πλαίσιο είναι η περίφημη Μάχη του Κεφαλόβρυσου, όπου, παρόλο του νικηφόρο αποτέλεσμά της, σκοτώθηκε ο Μπότσαρης. Ωστόσο το όνομα δεν αναφέρεται ποτέ. Πάντως, τόσο ο Τούρκος απεσταλμένος, όσο και τα μέλη της οικογένειας του Μπότσαρη, είναι πρόσωπα υπαρκτά, ενώ πιθανότατα πίσω από το όνομα του Οδυσσέα κρύβεται, «ποιητική αδεία», ο Οδυσσέας Ανδρούτσος, οπλαρχηγός επίσης της Ρούμελης. Απ' εκεί και πέρα, η όπερα της εποχής εκείνης αποτυπώνει κυρίως την αντανάκλαση των ιστορικών γεγονότων στα συναισθήματα των ηρώων και τους αναστοχασμούς που προκαλούνται.

Η θεατρική αισθητική της παράστασης ήταν το μεγαλύτερο αλλά και πιο ενδιαφέρον ζήτημα που αντιμετωπίσαμε με την ομάδα μας, και κυρίως με τον Σκηνοθέτη, Ισίδωρο Σιδέρη και τον Σκηνογράφο/ενδυματολόγο, Γιάννη Κατρανίτσα. Ένα έργο «εποχής» κινδύνευε να γίνει μια γραφική έως φολκλορική αναπαράσταση. Θελήσαμε να το αποφύγουμε αυτό, γιατί, κατά την άποψή μας, θα υποβάθμιζε την αισθητική αξία του έργου. Έτσι, διατηρήθηκε στο επίπεδο των κοστουμιών η ιστορική ενδυμασία της εποχής, περιορίστηκε όμως η χρωματική ποικιλία στις αποχρώσεις του μαύρου, του λευκού και του φαιού (γκρίζου) χρώματος. Έτσι δημιουρ-

γήθηκε ευθύς εξ αρχής μια αφαιρετική, συμβολιστική, αντιρεαλιστική διάσταση, που ενισχύθηκε από το εντελώς γραμμικό σκηνικό, που χρωματίζεται μόνο στο τέλος, από το κόκκινο αίμα του νεκρού Μπότσαρη. Επίσης, δουλεύουμε με προβολή video-art, με σχήματα και μοτίβα που προέρχονται από πίνακες ρομαντικών ζωγράφων, Ελλήνων και Ευρωπαίων. Είναι δημιούργημα του Κλεάνθη Καραπιπέρη, που συνεισφέρει σε μια σκηνοθετική-σκηνογραφική ματιά, που συνδυάζει τα ιστορικά γεγονότα με μια αισθητική πρόταση ταιριαστή στη δική μας εποχή. Πολύ μεγάλη σημασία έχει η συμπλήρωση της υπόθεσης με τη χρήση κειμένων της εποχής, και κυρίως αποσπασμάτων από τους Ελεύθερους Πολιορκημένους του Σολωμού, από τον «Θούριο» του Ρήγα Φεραίου και από την “Ωδή στον Μάρκο Μπότσαρη”, του Αμερικανού Φιλέλληνα ποιητή Fitz-Greene Halleck (1790-1867), σε μετάφραση Δανάης Κωσταλία. Τα κείμενα αυτά, με την εξαιρετική απαγγελία του Μιχάλη Καλαμπόκη, χρωματίζουν και ενισχύουν προσθέτοντας ένα ισχυρό στοιχείο διαχρονικότητας στην υπόθεση του έργου.

Νίκος Μαλιάρας

Γιάννης Σελητσανιώτης, Βαρύτονος (Μάρκος)

Γεννήθηκε στην Αθήνα. Σπούδασε κλασικό τραγούδι στην Ελλάδα με την Έφη Αδειλίνη (δίπλωμα μονωδίας, 2007) και στη Γερμανία με τους Carol Richardson-Smith και Jeff Smith, καθηγητές της Μουσικής Ακαδημίας του Αννοβέρου. Μελέτησε με τη σοπράνο Φωτεινή Κωστοπούλου και έκανε μαθήματα με τον Ιταλό βαρύτονο Gianni Maffeo. Στην Εθνική Λυρική Σκηνή έχει ερμηνεύσει, μεταξύ άλλων: Σωνάρι στην όπερα “Μποέμ” Τζ.Πουτσίνι, Πάολο “Σιμόν Μποκκανέγκρα” Τζ.Βέρντι, Φίγκαρο “Οι γάμοι του Φίγκαρο” Β.Α.Μότσαρτ, Φάλκε “Νυχτερίδα” Γ.Στράους. Συμμετείχε στην Όπερα της βαλίσσας (Καλλιτεχνικές Δράσεις ΕΛΣ), ερμηνεύοντας Εσκαμίγιο “Κάρμεν” Ζ.Μπιζέ και Τόνιο “Παλιάτσοι” Ρ.Λεονκαβάλο. Στη Θεσσαλονίκη, στο Φεστιβάλ Επταπυργίου του 2019, τραγούδησε Άλφιο “Καβαλλερία Ρουσικάννα” του Π.Μασκάνι, με την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης. Το 2021 τραγούδησε Σκάρπια “Τόσκα” του Τζ. Πουτσίνι με τη Συμφωνική του Δήμου Θεσσαλονίκης. Με την Καμεράτα-Ορχήστρα φίλων της μουσικής, ερμήνευσε “Ρέκβιεμ” του Β.Α.Μότσαρτ. Στο Μέγαρο Μουσικής, το ρόλο του Chevalier D'Aunray, όπερα “Mademoiselle de Bell-Isle” του Σ. Σαμάρα, με την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών. Και Ταχέρ, Ιγνάτιο “Φροσύνη” του Π. Καρέρ, με την ομάδα “Ραφή”. Συνεργάστηκε με το Εθνικό Θέατρο στην παράσταση του Αριστοφάνη “Ειρήνη” σε μουσική Ν.Κυπουργού.

Ελένη Καλένος, Υψίφωνος (Χρυσή)

Γεννημένη στη Θεσσαλονίκη, σπούδασε βιολοντσέλο στο Δημοτικό Ωδείο της γενέτειράς της, ενώ συνέχισε μεταπτυχιακές σπουδές στο τραγούδι στο Queens College της Νέας Υόρκης και στο Ινστιτούτο Όπερας του Πανεπιστημίου της Βοστώνης. Εμφανίζεται παγκοσμίως, κυρίως όμως σε Ευρώπη και Αμερική. Το ρεπερτόριό της περιλαμβάνει πολυάριθμους πρωταγωνιστικούς ρόλους όπως Μαντάμα Μπατερφλάι, Τόσκα, Μιμή (Μποέμ), Κόμησσα (Οι γάμοι του Φίγκαρο), Λιου (Τουραντότ), Δυσδαιμόνα (Οθέλλος), Νέντα (Παλιάτσοι), Σαντούτσα (Καβαλλερία) Αντονία (Τα παραμύθια του Χόφμαν), Μικαέλα (Κάρμεν), Ντόνα Άννα και Ντόνα Ελβίρα (Ντον Τζοβάννι), κ.ά. Εμφανίζεται με σπουδαίες ορχήστρες σε σημαντικά θέατρα παγκοσμίως, αλλά και ως σολίστ σε ορατόρια, συμφωνίες, ρέκβιεμ και βραδιές με τραγούδια (Lieder), καθώς και σε έργα από την εποχή του Μπαρόκ μέχρι τον 20ό αιώνα και τη σύγχρονη

μουσική. Έχει ηχογραφήσει την όπερα Τζανέτο του Μασκάνι με την Όπερα Οδύσσεια της Βοστώνης, καθώς και το έργο του Γιώργου Τσοντάκη με τίτλο Μοιρολόγια με τη Συμφωνική Ορχήστρα του Όλμπανι της Νέας Υόρκης (KOCH International Classics). Έχει αποσπάσει πολυάριθμα βραβεία.

Σταμάτης Μπερής, Τενόρος (Χάγκο Βασισιάρ)

Σπούδασε οικονομικά στο Πανεπιστήμιο Πειραιά και μουσική στο Ωδείο Αθηνών, στο Εθνικό Ωδείο και στη Μουσική Ακαδημία Βιέννης (υποτροφία «Αλέξανδρος Σ. Ωνάσης»). Το 1989 έγινε μόνιμος μονωδός της ΕΛΣ. Έχει ερμηνεύσει τουλάχιστον 40 πρωταγωνιστικούς ρόλους (Ο τροβαδούρος, Τραβιάτα, Μποέμ, Τόσκα, Ο μαγικός αυλός κ.ά.). Την περίοδο 1997/9 διετέλεσε αναπληρωτής καλλιτεχνικός διευθυντής της ΕΛΣ. Υπήρξε Διευθυντής Παραγωγής της Ε.Λ.Σ. στο ανέβασμα της όπερας “Η πολιορκία της Κορίνθου” του G. Rossini στην Ακροκόρινθο, παραγγελία της πολιτιστικής Ολυμπιάδας του 2002, αποσπώντας διθυραμβικές κριτικές. Έχει συνεργαστεί με όλες τις ελληνικές ορχήστρες και με τραγουδιστές όπως οι Πανεράι, Ντιμιτρόβα, Πασχάλης, Καβράκος, Βουτσίνος. Έλαβε μέρος, μεταξύ άλλων, στις παγκόσμιες πρώτες των έργων Μήδεια και Ηλέκτρα του Μίκη Θεοδωράκη και Η επιστροφή της Ελένης του Θάνου Μικρούτσικου. Έχει πλούσια δισκογραφία. Την περίοδο 2011- 2016 διετέλεσε υπεύθυνος των Καλλιτεχνών Δράσεων Ε.Λ.Σ.

Διονύσης Μελογιαννίδης, Τενόρος (Κώστας)

Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη. Ξεκίνησε μαθήματα πιάνου από μικρή ηλικία. Σπούδασε μονωδία στο Ωδείο Αθηνών με τη Χαρά Σαβίνο από όπου αποφοίτησε με δίπλωμα άριστα παμψηφεί το 2017. Επίσης είναι κάτοχος πτυχίου λογιστικής. Έχει μελετήσει ρεπερτόριο με διακεκριμένους Έλληνες μονωδούς, όπως ο Δημήτρης Καβρακος, Τάσης Χριστογιαννόπουλος, Χριστόφορος Σταμπόγλης και συνεχίζει με τον Άρη Χριστοφέλλη. Το διάστημα 2012/2016 ξεκίνησε τη συνεργασία του με την ΕΛΣ ως έκτακτος χορωδός και από το 2017 συνέχισε ως σολίστ στις παραγωγές Μποέμ, Ρωμαίος και Ιουλιέτα, η Πριγκίπισσα και το μπιζέλι, οι Γάμοι του Φιγκαρο, Σιμόν Μποκκανέγκρα, η Νυχτερίδα κα. Ακόμα έχει ερμηνεύσει Μπελμόντε (ΔΗΠΕΘΕ Πάτρας), Ρινούτσιο (φεστιβάλ Αιγαίου) και Σάκκο (σύγχρονη όπερα Σάκκο και Βαντσέτι σε παγκόσμια πρώτη-Τσιτά ντέλλα Πιέβε, Ιταλία). Τέλος έχει λάβει μέρος σε διάφορες μουσικές και θεατρικές εκδηλώσεις σε Ελλάδα και εξωτερικό.

Γιώργος Παπαδημητρίου, Μπασοβαρύτονος (Οδυσσέας)

Ορμώμενος από την Καστοριά ξεκίνησε τις μουσικές του σπουδές σε ηλικία 5 ετών μελετώντας πιάνο και ανώτερα θεωρητικά. Έλαβε δίπλωμα μονωδίας με καθηγήτρια τη Μάρθα Αράπη το 2010. Η αγάπη του για την όπερα μεγάλωσε με τη συμμετοχή του στις χορωδίες της ΕΛΣ και της ΕΡΤ. Ως υπότροφος του ΙΚΥ συνέχισε τις σπουδές του στις ΗΠΑ (City University of New York) όπου ξεκίνησε τη σολιστική του πορεία (μεταξύ άλλων: Δρ. Καγιούς και Δρ. Γκρανβίλ με την Delaware Valley Opera, Κολίνε και Φίγαρο με την Regina Opera) και ολοκλήρωσε τις σπουδές του στη Μουσική Ακαδημία του Βύρτσμπουργκ με την Cheryl Studer ευνοούμενος των υποτροφιών Βάγκνερ και του Ιδρύματος Μπέρτελσμαν. Τη σεζόν 2016-2017 ντεμπουτάρησε με την Εθνική Όπερα του Ρήνου ως μέλος του Όπερα Στούντιο. Το 2018 πρω-

το εμφανίστηκε ως μονωδός με την ΕΛΣ στην παγκόσμια πρώτη «Ζ» και έκτοτε έχει συμμετάσχει στις παραγωγές «Ο Μανδύας», «Η Πριγκίπισσα και το Μπιζέλι», «Οι Καπουλέτοι και οι Μοντέκοι», «Η Υπνοβάτις», «Ντον Κάρλο», «Europeras», «Μαντάμα Μπαττερφλάι», κ.α. Παράλληλα, είναι υποψήφιος διδάκτορας του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του ΕΚΠΑ στον τομέα της ακουστικής της άδουσας φωνής.

Βαρβάρα Μπιζιά, Υψίφωνος (Σοφία)

Ξεκίνησε μουσικές σπουδές στο δημοτικό ωδείο Πάρου. Σπούδασε μονωδία με τη Χριστίνα Γιαννακοπούλου στο Ωδείο Atheneum από όπου πήρε Δίπλωμα και Α΄ βραβείο, ενώ συνέχισε πραγματοποιώντας μεταπτυχιακές σπουδές στην Ακαδημία Μουσικής του Würzburg (Hochschule für Musik Würzburg, Γερμανία) στην τάξη της σοπράνο Cheryl Studer. Από το 2008 έως σήμερα έχει συνεργαστεί σε ευρύ φάσμα ρεπερτορίου σε παραγωγές με τους: Εθνική Λυρική Σκηνή, Θέατρο του Βύρτσμπουργκ, την Κρατική Όπερα Μονάχου, Οι Όπερες των ζητιάνων, Ομάδα Ραφή κ.α.

Κωνσταντίνος Χαραλαμπόπουλος, Χορευτής

Γεννήθηκε και μεγάλωσε στην περιοχή των Μεγάρων. Σπούδασε στα ΤΕΙ Πειραιά τμήμα Λογιστικής, στην Α. Σχολή Δραματικής τέχνης ΙΑΣΜΟΣ, έχει σημειώσει μια δεκαετή πορεία στο Εθνικό Ωδείο σε μουσικές σπουδές και στη μονωδία και αποφοίτησε από την Α.Σχολή Χορού ΧοροΧρόνος. Έχει συμμετάσχει σε θεατρικές & χορευτικές παραγωγές σε Ελλάδα και εξωτερικό, έχει σκηνοθετήσει/χορογραφήσει παραστάσεις, έχει ασχοληθεί με την διασκευή θεατρικών έργων και η κύρια απασχόληση του είναι η διδασκαλία κλασικού και σύγχρονου χορού

Αλέξανδρος Κεϊβάνη, Χορευτής

Ξεκίνησε τις σπουδές του στην Κρατική Ακαδημία Τεχνών "Jordan Misja" της γενέτειράς του και συνεχισε στην Κ.Σ.Ο.Τ της Αθήνας. Έχει συνεργαστεί με τις ομάδες χορού: Ομάδα Σύγχρονου χορού Χ.Μανταφούνης, Χορευτές, Ελατήριο, Sinequanon, Ροές, Bejart Ballet Lausanne, Ad Lib dance company, Griffon, Yelρ, Ευάνεμος, Έντεκα, Εννιάμορφο, Πρόσχημα, Εθνική Λυρική Σκηνή, X-art, Υψίλον, SOYUZ κ.α. Επίσης έχει συνεργαστεί με τους χορογράφους: Δημήτρη Παπαϊωάννου, Kat Valastur, Αγγελική Στελλάτου, Αθηνά Βάχλα, Κωνσταντίνο Ρήγο, Chet Walker, Νατάσα Ζούκα, Ισίδωρο Σιδέρη, Φώτη Νικολάου κ.ά. Από το 2005 είναι μόνιμος συνεργάτης και βοηθός της χορογράφου και σκηνοθέτη Σοφίας Σπυράτου. Στο Θέατρο έχει χορογραφήσει τις παραστάσεις: «Περιπέτεια στο τσαμπουκαλονήσι» 2015-16 σε σκηνοθεσία Νίκου Ορέστη Χανιωτάκη, «Ροσσιανάδα» 2014-15, «Κόσμος της όπερας» 2014-15 και «Η περιπέτεια των τεσσάρων εποχών» 2013-14 σε σκηνοθεσία Χλόης Μάντζαρη, «απόπειρες» του Martin Crimp 2008-09 σε σκηνοθεσία Αθανασίας Καραγιαννοπούλου κ.α. Προσωπικές του δημιουργίες οι παραστάσεις σύγχρονου χορού : «Εκείνοι II» (2013), «εκείνοι» (2012) και «όχι μη δεν» (2009). Το 2015 υπήρξε μέλος στην ομάδα χορογράφων του Δημήτρη Παπαϊωάννου στα πλαίσια της οργάνωσης της τελετής έναρξης των 1ων Ευρωπαϊκών αγώνων στο Μπακού (Αζερμπαϊτζάν). Από το 2009 διδάσκει σύγχρονο χορό partnerig και αυτοσχεδιασμό.

Γιάννης Μαμωλής, Χορευτής

Ο Γιάννης Μαμωλής είναι απόφοιτος της Κρατικής σχολής ορχηστρικής τέχνης ΚΣΟΤ (2020) και του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Έχει παρακολουθήσει σεμινάρια σύγχρονου χορού σε Ελλάδα και εξωτερικό. Έχει χορέψει για Bejart Ballet Lausanne at Herodus Atticus 2019, Andonis Foniadakis και Ioannis Mandafounis στην παράσταση "Growing" της ΚΣΟΤ για το φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου 2019 και στο "A simple dance" της Ίρις Κάραγιαν (ΚΣΟΤ 2020). Έχει συνεργαστεί σε videodance projects με τους Βασίλη Κεκάτο, Andonis Foniadakis, Μαρκέλα Μανωλιάδη και Flux Laboratory Athens. Έχει συμμετάσχει σε παραγωγές σε αθηναϊκά θέατρα ως χορευτής και performer. Παράλληλα σπουδάζει μουσική και πιάνο και έχει συμμετάσχει σε χορωδιακά μέρη ενώ εργάζεται ως καθηγητής χορού (release technique, improvisation, hip-hop).

Αλέξανδρος Ψυχράμης, Χορευτής

Είναι απόφοιτος του Μουσικού Γυμνασίου/Λυκείου Ιλίου και της Ανώτερης Σχολής Δραματικής Τέχνης Μαίρης Τράγκα. Έχει παρακολουθήσει μαθήματα φωνητικής με τον Πάνο Δήμα και τον Αποστόλη Ψυχράμη, έχει πραγματοποιήσει σπουδές κλασικής κιθάρας και γιουκαλίλι, καθώς και μπαλέτο στις Laban studies, Graham technique. Υπήρξε μέλος της Παιδικής Χορωδίας Τυπάλδου. Έχει λάβει μέρος σε δεκάδες διεθνή σεμινάρια σύγχρονου χορού, υποκριτικής (2020: Masterclass Contemporary Dance combined with Martial arts με τον Kasper Ravnhøj, Masterclass Voice με την Morwanna Rowe καθηγήτρια στο RCSSD London, Σεμινάριο Υποκριτικής με τον Lars Henning, Cisca Copenhagen, Σεμινάριο Φωνής και κίνησης με την Experience Byron, Devised Theatre με την καθηγήτρια Ana Sanchez, «LABAN's basic principles through practise» με τον Dick McCaw, University of London, κ.α. Έχει λάβει μέρος σε θεατρικές και μουσικοθεατρικές παραστάσεις, μέρος των οποίων έχει σκηνοθετήσει.

Μιχάλης Καλαμπόκης, Αφηγητής

Γεννήθηκε στη Βοστώνη των Η.Π.Α από Έλληνες καλλιτέχνες γονείς. Αριστούχος Δραματικής Σχολής Εθνικού θεάτρου, αριστούχος Ψυχολογίας Παντείου, Μεταπτυχιακές και Διδακτορικές σπουδές στην Ψυχοθεραπεία και την Ψυχολογία στο Θέατρο. Έχει επίσης σπουδάσει στο Πάντειο Διοίκηση μονάδων Πολιτισμού. Εργάζεται παράλληλα ως Ψυχοθεραπευτής και καθηγητής Ψυχολογίας και Υποκριτικής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, σκηνοθέτης και παραγωγός. Συνιδρυτής με το Θόδωρο Κάλβο της Ανώτερης Δραματικής Σχολής «Αθηναϊκή Σκηνή» και Καλλιτεχνικός Διευθυντής του Θεάτρου «Αθηναϊκή Σκηνή». Από μικρός επιμορφώνεται στη μουσική, το τραγούδι, το χορό και το Musical. Έχει συνεργαστεί με τους Κρατικούς Οργανισμούς, το ελεύθερο θέατρο, με Δημοτικά θέατρα, τη Λυρική Σκηνή, το Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου, σε Φεστιβάλ της Ελλάδας και του Εξωτερικού με σημαντικούς σκηνοθέτες όπως Νίκος Χαραλάμπους, Κοραής Δαμάτης, Ισίδωρος Σιδέρης κ.α. Σημαντικότερες εμφανίσεις: Άμλετ, Εδουάρδος Β', Διόνυσος (Βάκχες), Τρέπλιεφ (Γλάρος), Τρελός (Δωδέκατη νύχτα), Άτσοσα (Πέρσες), Βούτσεκ κ.α. Έχει συμμετάσχει σε ηχογραφήσεις, μεταγλωττίσεις, ραδιοφωνικές, κινηματογραφικές και τηλεοπτικές παραγωγές και σε παρουσιάσεις έργων ποιητών. Έχει συνεργαστεί με μουσικούς όπως: Μ. Πλέσσας, Γ. Κατσαρός, Κ.Χαριτάτος κ.α. σε musical και στη δισκογραφία. Συγγραφέας μεθοδολογίας ψυχολογίας και θεάτρου και εισηγητής αλλαγών στη θεατρική εκπαίδευση. Έχει τιμηθεί με βραβεία ερμηνείας και σκηνοθεσίας.

Ισίδωρος Σιδέρης, Σκηνοθέτης

Γεννήθηκε στην Ισμαηλία της Αιγύπτου. Σπουδές στη Δραματική Σχολή Βαφειά και στην Κρατική Σχολή Ορχηστρικής Τέχνης. Συνέχισε στη Σχολή Σύγχρονου Χορού της Μάρθας Γκράχαμ στη Νέα Υόρκη. Συνεργασίες με το Εθνικό Θέατρο και με θιάσους του ελεύθερου θεάτρου και την τηλεόραση. Σκηνοθεσίες και χορογραφίες για το Μέγαρο Μουσικής, τον Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου, την Εθνική Λυρική Σκηνή, το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος. Τελευταίες του επιτυχίες στο θέατρο Ολυμπία «Ωραια Ελένη», «Ορφείας στον Άδη» του Οφενμπαχ, «Εύθυμη Χήρα» Lehar. Ιδρυτής της Θεατροκίνησης. Πλούσια συμμετοχή στο Φεστιβάλ Επιδάουρου καθώς και σκηνοθεσίες σε έργα ποιητικού ρεπερτορίου και Λυρικού θεάτρου.

Γιάννης Κατρανίτσας, Σκηνογράφος, ενδυματολόγος

Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη, όπου και σπούδασε διακόσμηση εσωτερικών χώρων και ενδυματολογία. Με έδρα την πόλη του εργάζεται δημιουργώντας σκηνικά και κοστούμια για όπερες και θεατρικές παραγωγές, συνεργαζόμενος με φορείς όπως:

Εθνική Λυρική Σκηνή, Ο.Μ.Μ.Αθηνών, Ο.Μ.Μ.Θεσσαλονίκης, Κ.Θ.Β.Ε., Φεστιβάλ Αθηνών και Επιδάουρου, Goethe Institut Thessaloniki, ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Λάρισας, ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Ρούμελης, MOMus Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης, Φεστιβάλ Δημητρίων, Πολεμικού Μουσείου Θεσσαλονίκης, Λαογραφικού και Εθνολογικού Μουσείου Μακεδονίας και Θράκης, Νόησις Μουσείου Τεχνολογίας Θεσσαλονίκης, ΔΕΘ-HELEXPO, Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών Ιδρύματος Ωνάση, Parnassus Arts Productions, Πολιτιστικού Οργανισμού Δήμου Καλαμαριάς, Nova Bulgarsky Univercitat, Νέου Θεάτρου Θεσσαλονίκης, Εταιρίας Θεάτρου Χώρος, Θεατροκίνησης.

Διονύσης Τσαφταρίδης, Χορογράφος

Φοίτησε στο Μουσικό Γυμνάσιο/Λύκειο Παλλήνης. Το 2001 αποφοίτησε από την Κρατική Σχολή Ορχηστρικής Τέχνης και ολοκλήρωσε μεταπτυχιακές σπουδές στο “Σωματικό Θέατρο” στο University of Surrey και RHUL (MA, 2002). Ακολούθως εκπόνησε τη διδακτορική του διατριβή στο Roehampton University, Maya Deren’s Screendances: a Formalist Approach (PhD, 2009). Ως χορογράφος και χορευτής έχει συνεργαστεί μεταξύ άλλων με την Εθνική Λυρική Σκηνή, το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, το Φεστιβάλ Αθηνών, Futures Theatre Company (UK). Συνεργάζεται με τους σκηνοθέτες Ρέινα Εσκενάζυ (2020-2021), Νίκο Καμτσή (2021-2022), τη Beth Corning (2021) και με τον εικαστικό Ben Judd (2021). Η πιο πρόσφατη συνεργασία του ως χορογράφος οπερέτας είναι με τον σκηνοθέτη Ισίδωρο Σιδέρη για την Εύθυμη Χήρα - Φραντς Λέχαρ (2019-2020, Ολύμπια Θέατρο). Δημιουργεί επίσης χοροταινίες και video art με βραβευμένη συμμετοχή στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης – VideoDance (Fones, 2007), με επίσημη συμμετοχή στο 9th AVDP (Unhinged, 2016) και στο Διεθνές Φεστιβάλ NEXT@Graham Eve project στη Νέα Υόρκη (1,2,3 2019).

Κλεάνθης Καραπιτέρης, Video Artist

Ο Κλεάνθης Καραπιτέρης γεννήθηκε το 1977 στη Θεσσαλονίκη. Αποφοίτησε από το Πολιτιστικό ΙΕΚ στο τμήμα Μουσικής με Τεχνολογίας το 1999. Απο το 2000 έως το 2017 εργάστηκε ως ηχολήπτης και συνεργάστηκε για χρόνια με καλλιτέχνες και συγκροτήματα όπως τα Ξύ-

λινα Σπαθιά ,Θανάσης Παπακωνσταντίνου κ.α. Απο το 2017 έως τον Οκτώβρη του 2021 εργάστηκε στο Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος στο τμήμα των χειριστών οπτικοακουστικών μέσων. Το 2007 ξεκίνησε να δουλεύει παράλληλα στο χώρο των new media ως σχεδιαστής διαδραστικών οπτικοακουστικών μέσων και video artist συμμετέχοντας σε πληθώρα θεατρικών καθώς και συναυλιακών project.

Κώστας Μπλουγουράς, φωτισμοί

Απόφοιτος της Σχολής Σταυράκου. Ξεκινάει σαν οπερατέρ σε παραγωγές ταινιών μικρού μήκους και ντοκιμαντέρ σε φιλμ πριν το τέλος των σπουδών. Στην συνέχεια εργάζεται σε μεγάλα ιδιωτικά studio τηλεόρασης σε παραγωγές σήριαλ σαν cameraman και διευθυντής φωτογραφίας. Με το Θέατρο, την Όπερα, τον Χορό και την Μουσική έρχεται σε επαφή μέσα από τις παραγωγές της ΕΡΤ "Θέατρο της Δευτέρας", "Νότες και λόγια", "Πρόσωπα στο τραγούδι" κλπ, καθώς και τις συναυλίες των μουσικών συνόλων της ΕΡΤ, της ΚΟΑ, και της Ορχήστρας των Χρωμάτων. Έκτοτε σχεδιάζει φωτισμούς για όλες τις παραστατικές τέχνες.

Δημήτρης Βεζύρογλου, μουσική προετοιμασία

Σπούδασε πιάνο στο Ωδείο Αθηνών με τη Μαρία Χαιρογιώργου - Σιγάρα, και έλαβε το 1991 το δίπλωμά του με Άριστα και δεύτερο βραβείο παμψηφεί. Με υποτροφία της Ακαδημίας Αθηνών συνέχισε τις σπουδές του στο Παρίσι για τέσσερα χρόνια στο Εθνικό Ωδείο D'Aubervilliers – La Courneuve με καθηγητές τους Bruno Rigutto – Hubert Guillard και έλαβε το 1994 το κρατικό δίπλωμα πιάνου και δεύτερο βραβείο παμψηφεί. Το 1994 συνέχισε τις μεταπτυχιακές του σπουδές στο Εθνικό Κονσερβατόριο «Π.Ι.Τσαϊκόφσκι» της Μόσχας με τους καθηγητές Β.Β. Γκορνοστάεβα και Γ.Ρ. Λισιτσένκο. Με υποτροφία (1996-1999) από το Ι.Κ.Υ. (Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών) και από το Ίδρυμα «Αλέξανδρος Σ. Ωνάσης», έλαβε το 1997 το μεταπτυχιακό τίτλο «Stagirofka» και το Δεκέμβριο του 1999 τον τίτλο του «Doctor of Musical Arts» («Aspirantoura»). Έχει λάβει μέρος σε παγκόσμιους διαγωνισμούς πιάνου και έχει εμφανιστεί επανειλημμένα σε ατομικά ρεσιτάλ, σε συναυλίες μουσικής δωματίου και ως σολίστ με ορχήστρες στο Παρίσι, στη Μόσχα και φυσικά στην Ελλάδα. Έχει κάνει ηχογραφήσεις για τη Γαλλική Ραδιοφωνία καθώς και για το Ραδιόφωνο της Μόσχας (MosFilm). Συνεργάζεται με το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών, την ορχήστρα Καμεράτα και την Εθνική Λυρική Σκηνή ως μουσικός προετοιμαστής (co-repetitor) σε όπερες και ορατόρια που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα ρεπερτορίου.

Έχει εργαστεί ως Καθηγητής του μαθήματος της Ιστορίας της Μουσικής στην Κρατική Σχολή Ορχηστικής Τέχνης (ΚΣΟΤ) (2007-2011). Από τον Σεπτέμβριο 2003 διδάσκει Πιάνο στο Ωδείο Αθηνών και έχει αναλάβει ως μουσικός προετοιμαστής (co-repetitor) τις τάξεις Μονωδίας των Δ. Καλαφάτη, Λ. Ζαφειροπούλου και Μ. Μαργαρίτη. Από τον Σεπτέμβριο 2011 έχει αναλάβει μαζί με την Τζένη Αρσένη και μετέπειτα την Μαριάννα Κάλμπαρη την Μελοδραματική Σχολή του Ωδείου Αθηνών. Από το 2016 έχει αναλάβει την μουσική προετοιμασία (co-repetition) των τάξεων Μονωδίας του Σταμάτη Μπερή και της Λυδίας Αγγελοπούλου καθώς και την μουσική προετοιμασία της Μελοδραματικής Σχολής υπό την καλλιτεχνική διεύθυνση του Σταμάτη Μπερή και σε συνεργασία με την Δανάη Μπερή στο Ωδείο Φίλιππος Νάκας.

Ζωή Λυμπεροπούλου, Βοηθός Σκηνοθέτη

Γεννήθηκε στην Αθήνα. Σπούδασε Θεατρολογία στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών και στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών «Θέατρο, πράξη και Δραματοουργία» με εξειδίκευση στην Μπαρόκ Όπερα. Είναι αριστούχος Διπλωματούχος Πιανίστα και Ανώτερων θεωρητικών της Μουσικής. Έχει παρακολουθήσει σεμινάρια υποκριτικής, θεατρικής μετάφρασης, δραματοουργίας, δραματοθεραπείας, θέατρο δρόμου, μουσικοκινητικής και Πιάνου με τους Θ. Τερζόπουλο, Χ. Μπάμπου-Παγκουρέλη, Α. Μανωλικάκη, Ν. Σεμιτέκολο, Δ. Τουφεξή κ.α. Εργάζεται ως εκπαιδευτικός θεατρικής Αγωγής στην Α΄ Βάθμια Εκπαίδευση και ως εμπυχωτρία θεατρικού παιχνιδιού σε ομάδες διαφόρων ηλικιών καθώς και ως επιμορφώτρια σεμιναρίων θεάτρου. Έχει συνεργαστεί ως καλλιτεχνική εκπαιδευτρια με την Εθνική Λυρική Σκηνή στα εκπαιδευτικά προγράμματα: «Η όπερα διαδραστικά στα σχολεία- Κουρέας της Σεβίλλης», «Επόμενη Στάση Όπερα- Όπερα Βαλίτσα Παλιάτσοι», «Ο Μαγικός Αυλός»2014-2017. Εργάστηκε ως υπεύθυνη των εκπαιδευτικών προγραμμάτων στο Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών – Ίδρυμα Βούρου-Ευταξία. Έχει εργαστεί ως βοηθός σκηνοθέτη στο «Το Τέλος του Καρναβαλιού» σκηνοθεσία Β. Παπαβασιλείου, ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ Πατρών. Έχει εργαστεί ως ηθοποιός: «Η Αλική συναντά τη χώρα των θαυμάτων» Ίδρυμα Θεοχαράκη, «Παραλογές» Κουτί στον Κεραμεικό, «Ορχήστρα Ποντικάτα», «Καρναβάλι των ζώων» (θέατρο Απόλλων Πατρών), «Η Καλλιπάτειρα στο φως της Ολυμπίας» Κάστρο Πατρών κ.α. Το 2006 ίδρυσε το θεατρικό εργαστήρι «Επί δράσει» στην Πάτρα, όπου σκηνοθέτησε παραστάσεις με την ερασιτεχνική ομάδα που διατηρούσε. Έχει διασκευάσει θεατρικά έργα και παραμύθια για παιδικές παραστάσεις.

Σάββας Ρακιντζάκης, Βοηθός Διευθυντής Χορωδίας

Γεννήθηκε στην Αθήνα. Διπλωματούχος Πιάνου, Πτυχιούχος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών και κάτοχος Μεταπτυχιακού Τίτλου Ειδίκευσης (M.Mus.) στην κατεύθυνση “Διεύθυνση Παιδικής και Σχολικής Χορωδίας” του Ιονίου Πανεπιστημίου. Σεμινάρια διεύθυνσης χορωδίας και χορωδιακής πρακτικής με τους: Lenke Igo, Zimfira Poloz, Maria Guinand, Doreen Rao και Yoshi-Matthias Kinoshita.

Από το 1997 μέχρι σήμερα ασχολείται συστηματικά με την πιανιστική συνοδεία, τη διδασκαλία και τη διεύθυνση παιδικών και νεανικών χορωδιών και φωνητικών συνόλων. Τακτικός συνεργάτης, ως χορωδός, πιανίστας και μαέστρος, της Μικτής Χορωδίας του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών (διεύθυνση: Νίκος Μαλιάρας), πιανίστας και μαέστρος της Παιδικής Χορωδίας “Μανώλης Καλομοίρης” (από το 2000) και της Παιδικής Χορωδίας “Νέων Εκπαιδευτηρίων Γ. Μαλλιάρα” (από το 2004). Είναι τακτικός συνεργάτης της Φιλαρμόνιας Ορχήστρας Αθηνών, ως πιανίστας και μαέστρος, από την ίδρυσή της.

Από το 2003 ασχολείται επίσης με την επεξεργασία τραγουδιών για χορωδιακά σύνολα. Έργα και εναρμονίσεις του έχουν παρουσιαστεί στην Ελλάδα, την Κύπρο και τη Γερμανία.

Αθανάσιος Τρικούπης, μουσικολογική έρευνα

Αναπληρωτής Καθηγητής και Κοσμήτορας της Σχολής Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Σπούδασε στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, στο Conservatoire Européen de Musique de Paris, στο Μουσικό Πανεπιστήμιο του Graz και στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Έχει διδάξει στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης, στο Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Α.Π.Θ.

Έχει πραγματοποιήσει έρευνα στη Γερμανία, στο Βέλγιο, στην Αυστρία και στην Ιταλία, ανακαλύπτοντας άγνωστες πτυχές από τη ζωή και το έργο Ελλήνων συνθετών που σπούδασαν και δραστηριοποιήθηκαν σε αυτές τις χώρες. Από το Πανεπιστήμιο Αθηνών εκδόθηκε η μονογραφία του με τίτλο *Western Music in Hellenic Communities. Musicians and Institutions*.

Είναι μέλος της Διεθνούς Μουσικολογικής Εταιρείας, της Γερμανικής Μουσικολογικής Εταιρείας και της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας, Πρόεδρος του Συλλόγου Μουσικών Εκπαιδευτικών Αν. Μακεδονίας - Θράκης και μέλος του Δ.Σ. του Θρακικού Κέντρου - Εταιρείας Θρακικών Μελετών.

Νίκος Μαλιάρas, μουσική διεύθυνση

Ο Νίκος Μαλιάρas γεννήθηκε στην Αθήνα. Σπούδασε φιλολογία στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και πιάνο στο Εθνικό Ωδείο Αθηνών. Στη συνέχεια πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές Βυζαντινής Φιλολογίας και Ιστορίας, Μουσικολογίας και Παιδαγωγικών της Μουσικής στο Πανεπιστήμιο του Μονάχου, από το οποίο αναγορεύθηκε διδάκτωρ το 1990. Σήμερα είναι πρωτοβάθμιος Καθηγητής Ιστορικής Μουσικολογίας, και Διευθυντής του Τομέα Ιστορικής και Συστηματικής Μουσικολογίας και του Εργαστηρίου Μελέτης της Ελληνικής Μουσικής.

Έχει δημοσιεύσει πέντε βιβλία σε μορφή μονογραφίας και έχει επιμεληθεί την έκδοση άλλων τεσσάρων εκτενών συλλογικών τόμων. Έχει επίσης δημοσιεύσει δεκάδες άρθρα και κείμενα σε ελληνικά και διεθνή επιστημονικά περιοδικά, έχει συμμετάσχει σε πολλά διεθνή συνέδρια στην Ελλάδα και το εξωτερικό και υπήρξε συνεργάτης και επιμελητής εκδόσεων του Μεγάλου Μουσικής Αθηνών, όπου φιλοξενούνται πολλές μελέτες του.

Ο Νίκος Μαλιάρas είναι διευθυντής της Μικτής Χορωδίας του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών από την ίδρυσή της (1998), με την οποία έχει εμφανιστεί στην Ελλάδα και το Εξωτερικό, καθώς και της Παιδικής Χορωδίας «Μανώλης Καλομοίρης», η οποία είχε δεκαπενταετή συνεργασία με την Εθνική Λυρική Σκηνή, το Φεστιβάλ Αθηνών, και το Μέγαρο Μουσικής. Είναι ακόμη ιδρυτικό μέλος και Αντιπρόεδρος της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας, Πρόεδρος της Φιλαρμόνιας Ορχήστρας Αθηνών, Πρόεδρος του ΔΣ της Αθηναϊκής Συμφωνικής Ορχήστρας Νέων (ΑΣΟΝ), Γενικός Γραμματέας του Συλλόγου «Μανώλης Καλομοίρης» και μέλος του Συλλόγου των Φίλων της Μουσικής.

Μικτή Χορωδία του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ιδρύθηκε τον Νοέμβριο του 1998. Αποτελείται από φοιτητές του Τμήματος με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για το διεθνές χορωδιακό ρεπερτόριο, αλλά και την ελληνική μουσική δημιουργία. Μέλη της μπορούν να γίνουν και φοιτητές εκτός του Τμήματος Μουσικών Σπουδών, καθώς και πτυχιούχοι.

Η Χορωδία έχει ασχοληθεί με έργα Ελλήνων συνθετών τόσο της Επτανησιακής και Εθνικής Σχολής, όσο και της νεότερης περιόδου, και έχει ερμηνεύσει σημαντικά έργα του κλασικού ρεπερτορίου, όπως την Λειτουργία σε σι ελάσσονα και το Magnificat του Bach, τα Requiem του Mozart, του Faure και του Brahms, τη Λειτουργία της Στέψης του Mozart, τη Συμφωνία της Λεβεντιάς του Καλομοίρη, τις λειτουργίες Nelson και Sancti Nicolai του Haydn, έργα του Σκαλκώτα, του Αντωνίου, του Σαμάρα κ.α. Ελλήνων συνθετών, τη Συμφωνία των Ψαλμών του Stravinsky, την 2η Συμφωνία του Shostakovich, τα Carmina burana του Orff, την 9η Συμφωνία του Beethoven, το ορατόριο Ηλίας του Mendelssohn, τις όπερες Μάρκος Μπότσαρης, Fior di Maria και Maria Antonietta του Καρρέρ, Mademoiselle de Belle Isle, του Σαμάρα, Περουζέ του Σακελλαρίδη, μεγάλο αριθμό χορωδιακών από όπερες του Verdi κ.ά. Έχει συνεργαστεί με την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών, την Εθνική Συμφωνική Ορχήστρα της ΕΡΤ, τη Συμφωνική Ορχήστρα του Δήμου Αθηναίων, την Φιλαρμόνια Ορχήστρα Αθηνών, την Κρατική Συμφωνική Ορχήστρα Νέων της Κύπρου, την Αθηναϊκή Συμφωνική Ορχήστρα Νέων και με μαέστρους όπως οι Βύρων Φιδετζής, Μίλτος Λογιάδης, Ελευθέριος Καλκάνης, Μιχάλης Οικονόμου, Πάυλος Σεργίου κ.α. Εκτός των πανεπιστημιακών χώρων, έχει εμφανιστεί στο Ωδείο Ηρώδου του Αττικού, στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, στο Βασιλικό Θέατρο Θεσσαλονίκης, το Βεάκειο Θέατρο Πειραιά και στην Κύπρο. Τον Απρίλιο του 2006 επισκέφθηκε τα Πανεπιστήμια του Μονάχου και της Χαϊδελβέργης, όπου πραγματοποίησε συναυλίες ελληνικής χορωδιακής μουσικής. Με τον τρόπο αυτό εγκαινίασε τις επαφές της με μεγάλα ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια, που συνεχίστηκαν με το ταξίδι της αυτό στο Πανεπιστήμιο της Βενετίας, το καλοκαίρι του 2008, και στο Πανεπιστήμιο της Βιέννης, τον Μάιο του 2010. Έχει επίσης εμφανιστεί στο διεθνές φεστιβάλ Αιγαίου στη Σύρο το 2011, το 2012 και το 2013, καθώς και στις «Γιορτές Ελληνικής Μουσικής» το 2014, το 2015, το 2016 και το 2017.

Τον Οκτώβριο του 2013 παρουσίασε σε πρώτη παγκόσμια εκτέλεση το έργο της Πηγής Λυκούδη «Χαρά σε σε, χώρα λευκή», βασισμένο στον «Ύμνο της Αθηνάς» του Κωστή Παλαμά, σε συνεργασία με τη Συμφωνική Ορχήστρα του Δήμου Αθηναίων. Τον Απρίλιο του 2017 παρουσίασε σε πρώτη παγκόσμια εκτέλεση την «Λειτουργία εις κεκοιμημένους» (Requiem) του Δημητρίου Λιάλιου, ένα έργο που δεν είχε εκτελεστεί ποτέ, 130 χρόνια μετά τη σύνθεσή του.

Τα μέλη της Χορωδίας

Soprani

ΜΕΡΕΝΤΙΤΗ ΤΖΩΡΤΖΙΝΑ
ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ ΖΩΗ
ΚΟΥΤΣΑΜΑΝΗ ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ
ΑΝΑΓΝΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ
ΤΟΛΟΚΟΝΝΙΔΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ

Alti

ΒΑΒΑΤΣΙΟΥΛΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ
ΜΑΡΙΟΛΟΠΟΥΛΟΥ ΜΥΡΑ
ΓΑΜΒΡΟΥΛΗ ΜΑΙΡΙΤΑ
ΕΥΘΥΜΙΟΥ ΟΛΓΑ
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ANNA-MARIA

Tenori primi

ΒΟΥΤΣΙΝΟΣ ΚΛΑΥΔΙΟΣ
ΚΑΡΡΑΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
ΠΑΛΤΟΓΛΟΥ ΘΟΔΩΡΗΣ
ΚΟΡΔΗΣ ΠΑΥΛΟΣ

Tenori secondi

ΡΑΚΙΝΤΖΑΚΗΣ ΣΑΒΒΑΣ
ΤΣΟΚΑΣ ΛΕΟΝΤΙΟΣ
ΣΑΡΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΝΙΛΣΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Bassi

ΜΑΛΙΑΡΑΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
ΚΟΒΟΣ ΘΟΔΩΡΗΣ
ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΟΣ
ΚΟΜΠΟΓΕΩΡΓΑΣ ΙΑΣΩΝ

Φιλαρμόνια Ορχήστρα Αθηνών

Η Φιλαρμόνια ξεκίνησε τη διαδρομή της τον Νοέμβριο του 2016 θέτοντας ως καταστατικό στόχο της να ασχοληθεί συστηματικά με τον καλλιτεχνικό και πνευματικό θησαυρό που αποτελεί την νεοελληνική έντεχνη μουσική δημιουργία. Ιδρύθηκε με στόχο να εκτελεί, να ηχογραφεί και εν γένει να προβάλλει την έντεχνη μουσική που δημιουργήθηκε και καλλιεργήθηκε κατά τον 19ο τον 20ό και 21ο αιώνα εντός ή εκτός των ελληνικών συνόρων από Έλληνες ή ελληνικής καταγωγής συνθέτες. Πρόκειται για ένα σημαντικότατο κλάδο του Νεοελληνικού Πολιτισμού που μέχρι σήμερα δεν έχει προβληθεί όσο του αξίζει.

Στην μέχρι τώρα διαδρομή της, η Φιλαρμόνια έχει ερμηνεύσει σπάνια έργα των Νικόλαου Χαλικιόπουλου Μάντζαρου, Παύλου Καρρέρ, Ιωσήφ-Μιχαήλ Στρατίκου, Δημητρίου Λιάλιου, Διονυσίου Ροδοθεάτου, Μανώλη Καλομοίρη, Βασίλη Καλαφάτη, Νίκου Σκαλκώτα, Δημήτρη Μητρόπουλου, Γιάννη Α. Παπαϊωάννου, Θεόδωρου Καρυωτάκη, Ανδρέα Νεζερίτη, Ναπολέοντα Λαμπελέτ, Δημητρίου Ανδρώνη, Γεωργίου Αξιώτη, Διονυσίου Βισβάρδη, Δημήτρη Θέμελη, Περικλή Κούκου, Πέτρου Πετρίδη, Θόδωρου Αντωνίου, Γιώργου Τσοντάκη, Αντωνη Καρατζίκη, Γιώργου Χατζηνάσιου, Θεόφραστου Σακελλαρίδη, Γιώργου Σισιλιάνου, Μάρκου Μαστρεκίνη, και άλλων Ελλήνων συνθετών της σύγχρονης περιόδου, αλλά και πολλά έργα ρεπερτορίου.

Έχει ερμηνεύσει πολλά έργα Ελλήνων συνθετών σε πρώτη παγκόσμια εκτέλεση, όπως το Requiem του Δημητρίου Λιάλιου, έργο του 1889, το οποίο παρέμεινε για 130 περίπου χρόνια, ανεκτέλεστο, την συμφωνία σε σι ελάσσονα της Ελένης Λαμπίρη. Τον Δεκέμβριο του 2019 ανέσυρε από τη λήθη, ανασύστησε και ανεβίωσε τη δραματική όπερα του Παύλου Καρρέρ Μαρία Αντωνιέτα, έργο που είχε να ακουστεί για περίπου 140 χρόνια, σε μια συναυλιακή παρουσίαση που χαρακτηρίστηκε ιστορική.

Στην πρώτη της εμφάνιση στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, μετά από πρόσκληση του Συλλόγου «Οι φίλοι της Μουσικής». Η Φιλαρμόνια συμμετείχε στον εορτασμό για τη συμπλήρωση 20 ετών από την λειτουργία της Μεγάλης Μουσικής Βιβλιοθήκης «Λίλιαν Βουδούρη» με την πρώτη πανελλήνια εκτέλεση δύο νεοαποκαλυφθέντων έργων του Νίκου Σκαλκώτα. Τον Ιούνιο του 2018 εμφανίστηκε για πρώτη φορά στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Αθηνών παρουσιάζοντας για πρώτη φορά μετά από 70 χρόνια σιωπής την όπερα του Θεόφραστου Σακελλαρίδη Περούζι. Τον Ιούνιο του 2021, επίσης στο Ηρώδειο και στα πλαίσια του Φεστιβάλ Αθηνών, παρουσίασε το σύνολο των 36 Ελληνικών Χορών για ορχήστρα του Νίκου Σκαλκώτα στο πλαίσιο του εορτασμού της επετείου των 200 χρόνων από την Επανάσταση του 1821.

Τον Οκτώβριο του 2021 παρουσίασε σε πρώτη παγκόσμια εκτέλεση, μετά από λεπτομερή μουσικολογική έρευνα και αποκατάσταση, την έως πρό τινος θεωρούμενη χαμένη όπερα του συνθέτη της Επανελληνικής Σχολής Νικολάου Μεταξά-Τζανή Μάρκος Μπότσαρης. Η παραγωγή έγινε σε συνεργασία με την Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και με την στήριξη της Περιφέρειας Αττικής.

Τον Δεκέμβριο του 2019 και τον Ιανουάριο του 2020, η Φιλαρμόνια πραγματοποίησε 18ήμερη περιοδεία στην Κίνα. Προσκεκλημένη των υπηρεσιών του Κινεζικού Υπουργείου Πολιτισμού και διεθνών καλλιτεχνικών γραφείων, η Φιλαρμόνια επισκέφτηκε το μεγαλύτερο μέρος χώρας και πραγματοποίησε συνολικά έντεκα συμφωνικές συναυλίες με εορταστικό πρόγραμμα. Κατέστη έτσι η πρώτη ευρωπαϊκή συμφωνική ορχήστρα που μετέφερε τον ευρωπαϊκό μουσικό πολιτισμό στην Κινεζική περιφέρεια.

Τον Φεβρουάριο του 2020 κυκλοφόρησε ο πρώτος ψηφιακός δίσκος ακτίνας (CD) της Φιλαρμόνιας από την σουηδική εταιρία BIS, με έργα του Νίκου Σκαλκώτα σε πρώτη παγκόσμια ηχογράφηση, με σολίστ τους Γιώργο Δεμερτζή και Βασίλη Βαρβαρέσο, σε μουσική διεύθυνση του Βύρωνα Φιδετζή.

Τον Αύγουστο του 2020 κυκλοφόρησε ο δεύτερος ψηφιακός δίσκος με έργα Βασίλη Καλαφάτη από την εταιρία NAXOS. Έχουν επίσης ολοκληρωθεί οι ηχογραφήσεις για την παραγωγή ενός ακόμη CD με συμφωνικά έργα Γιάννη Α. Παπαϊωάννου, με τον παγκοσμίου φήμης Tonmeister, Hans Kirfer, τα οποία προγραμματίζεται να κυκλοφορήσουν σύντομα. Όλα τα έργα είναι σε πρώτες παγκόσμιες ηχογραφήσεις, ενώ ετοιμάζονται και άλλα τέσσερα, με έργα Μανώλη Καλομοίρη, Νικόλαου Χαλικιόπουλου-Μάντζαρου και Ιωσήφ Μιχαήλ Στρατίκου.

Στο πλαίσιο του επετειακού έτους 2021, και εν μέσω πανδημίας, η Φιλαρμόνια διοχέτευσε τη δραστηριότητά της στη δημιουργία βίντεο με έργα Ελλήνων συνθετών, δημιουργώντας της σειρά «1821-2021. Ελευθερία-Δημιουργία», ενώ τον Σεπτέμβριο του 2021 κυκλοφόρησε το τρίτο CD της Φιλαρμόνιας, με το επετειακό έργο του Γιώργου Κατραλή, Η Άλωση της Τριπολιτσάς, αφιερωμένο στα 200 χρόνια της Ελληνικής Επανάστασης, με την χορηγία του Δήμου Τρίπολης.

Τον Ιανουάριο του 2012 ιδρύθηκε και λειτούργησε το «Σύνολο Ποικίλης Μουσικής» της Φιλαρμόνιας, μια ορχήστρα που ειδικεύεται σε συναυλίες και ηχογραφήσεις ελαφράς μουσικής, και έχει ήδη εμφανιστεί στο Ηρώδειο και στο Ίδρυμα «Σταύρος Νιάρχος».

Έδρα της ορχήστρας είναι ο Χώρος Τέχνης και Πολιτισμού «Άρτεμις», Πυθαγόρα 8, στον Άλιμο. Πρόεδρος της είναι ο Καθηγητής Ιστορικής Μουσικολογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, Νίκος Μαλιάρης, και Καλλιτεχνικός της Διευθυντής ο διεθνούς φήμης Αρχιμουσικός Βύρων Φιδετζής.

Οι μουσικοί της Φιλαρμόνιας Ορχήστρας Αθηνών

Α΄ Βιολιά

ΤΟΚΑΡΕΒ ΓΙΑΡΕΣΛΑΒ
ΑΝΕΤΥΑΝ JULETA
ΚΙΜ ΟΛΓΑ
ΣΕΛΜΑΝΙ ΜΙΓΚΕΝ
ΣΤΑΘΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ ΣΩΚΡΑΤΗΣ
ΑΓΟΡΑΣ ΚΛΕΟΔΩΡΟΣ
SHEVELEVA SVETLANA

Β΄ Βιολιά

ΜΠΟΥΡΑΝΤΑΣ ΝΤΙΝΟΣ
ΛΟΥΣΤΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΛΟΥΣΤΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
ΤΡΩΙΑΝΟΥ ΦΑΝΗ
ΣΠΙΝΟΥΛΑ ΣΤΑΜΑΤΕΛΛΑ
ΖΑΡΑΦΩΝΙΤΗΣ ΜΑΝΩΛΗΣ

Βιόλες

ΜΑΝΙΑΣ ΑΝΤΩΝΗΣ
ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΓΚΙΤΖΙΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
ΓΟΥΖΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗΣ

Βιολοντσέλα

ΝΙΝΑ VANGJEL
ΚΥΠΡΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ
ΚΟΛΟΒΟΥ ΛΕΥΚΗ
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΛΙΝΑ

Κοντραμπάσα

ΛΥΓΝΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
ΚΟΥΛΟΥΡΗΣ ΑΓΓΕΛΟΣ

Φλάουτα

ΜΑΡΓΑΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΧΑΝΙΑΛΑΚΗ ΔΗΜΗΤΡΑ

Όμποε

ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
ΤΣΟΓΙΑΣ-ΡΑΖΑΚΟΦ ΧΡΗΣΤΟΣ

Κλαρινέτα

ΚΑΡΡΑΣ ΦΙΛΑΝΔΡΟΣ
ΜΑΡΟΥΓΚΑΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ

Φαγκότα

ΠΡΙΟΒΟΛΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ

Κόρνα

ΜΙΧΑΗΛ ΑΓΓΕΛΟΣ
ΜΙΧΑΗΛ ΓΙΩΡΓΗΣ

Τρομπέτες

ΡΑΪΜΟΔΗΣ ΣΠΥΡΟΣ
ΜΑΣΤΡΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ ΜΑΝΟΣ

Τρομπόνια-τούμπα

ΒΕΡΓΗΣ ΣΠΥΡΟΣ
ΚΟΚΚΟΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΜΠΕΡΙΑΤΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
ΑΣΛΑΝΙΔΗΣ ΚΩΣΤΑΣ

Αποκατάσταση και επιμέλεια παρτιτούρας: Αθανάσιος Τρικούπης, Νίκος Μαλιάρας

Αντιγραφείς: Σάββας Γκριτζέλης, Νικόλαος Κατσούλης, Μαρίνος Τόκας, Τζωρτζίνα Μερεντίτη, Σάββας Ρακιντζάκης, Νίκος Μαλιάρας

Παραγωγή: Φιλαρμόνια Ορχήστρα Αθηνών (www.apfo.gr)

Φροντιστής ορχήστρας, Οργάνωση και εκτέλεση παραγωγής: Θανάσης Μπλίκας

Οργάνωση Παραγωγής, δημόσιες σχέσεις, κοινωνικά δίκτυα: Τζωρτζίνα Μερεντίτη

Υπεύθυνη επικοινωνίας: Μαρία Τσολάκη

Σχεδίαση αφίσας, γραφιστικά: Ανδρέας Βακαλιός

Τεχνική υποστήριξη: Αλέξανδρος Πάντος, Γιάννης Μαλιάρας

Προβολή υπερτίτλων: Δημήτρης Διαμαντάκος

Κατασκευή σκηνικού: Γιώργος Νικολής, Δημήτρης Μπούρας

Κατασκευή κοστούμιών: Έφη Καραντάσιου, Λίτσα Μουμούρη

Προβολείς video: Videotooth event engineering

Φωτιστικός εξοπλισμός: R.M.Audio Greece

Ηχοληψία: Θέμης Ζαφειρόπουλος, Νίκος Δημητρακάκος

Βιντεοσκόπηση: Μάνος Μανιός

Μεταφορές, επιστασία: Δημήτρης Λουκάς, Κώστας Παπατριανταφύλλου,
Γιάννης Κλωνιζάκης, Κριστιάν-Λούκας Γκραμάτζε

Υγειονομικός έλεγχος: Ζωή Λυμπεροπούλου, Τζωρτζίνα Μερεντίτη

Σε ολόκληρη τη διάρκεια της προετοιμασίας τηρήθηκαν αυστηρά οι προδιαγραφές και οι οδηγίες των αρμόδιων αρχών για την προστασία από την πανδημία Covid-19